

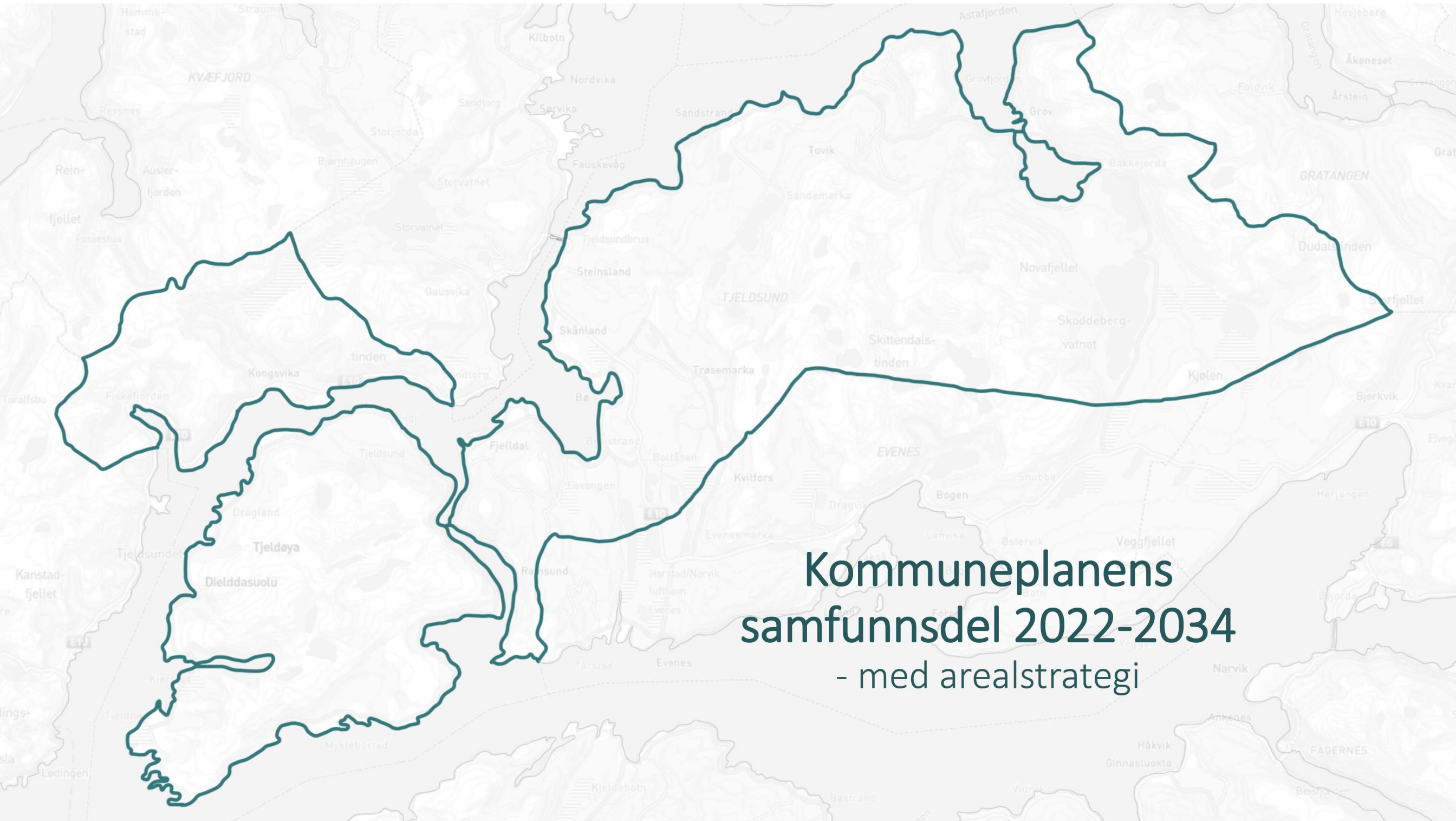

Dielddanuori
suohkan

Ollálahkii

Tjeldsund
kommune

Sammen for hverandre

Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 - med arealstrategi

INNHALDSFORTEGNELSE

Kommuneplanens samfunnsdel kort fortalt

Side 1

- Hva er en kommuneplan?
- Kommuneplanens samfunnsdel i Tjeldsund: sammen for hverandre
- Tjeldsund mot 2034

Overordnede føringer

Side 2

- Bærekraftsmålene
- Folkehelseperspektivet
- Universell utforming
- Leve hele Livet

Medvirkning

Side 3

- Gjennomføringen av medvirkningen

Hovedtrekkene i innspillene fra medvirkningen

Side 4

- Innbyggerne ønsker at kommunen
- Medvirkningsrapporten

Utviklingstrekk og mulighetsbilde

Side 5

- Status og utfordringer i Tjeldsund
- Hva skjer i regionen?
- Bærekraft i Tjeldsund
- Samisk språk og kultur

Overordnet visjon og fokusområder

Side 6

- Overordnet visjon og fokusområdene
- Tverrfaglig samarbeid
- Samfunnsdelens oppbygging

Bærekraftig utvikling av Tjeldsund

Side 7 - 8

Næring og kompetanse

Side 9

Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund for alle

Side 10 - 11

Arealstrategi

Side 12 - 13

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL KORT FORTALT

Hva er en kommuneplan?

En kommuneplan er et strategisk dokument og virkemiddel som skal si noe om hvordan kommunen skal utvikles fremover de neste 10-15 årene. I en kommuneplan har man videre to deler:

Samfunnsdelen viser kommunens visjon, med mål og strategier for hvordan **Tjeldsund som samfunn** og hvordan **kommunen som virksomhet** skal utvikles fremover. Altså, hvilken retning vi sammen ønsker at samfunnet i Tjeldsund skal gå i.

Arealdelen er juridisk bindende og viser **hvor vi skal gjøre hva**. Denne delen av kommuneplanen vises med et kart med ulike farger som forteller hvor man f.eks. kan bygge nye hus, hytter, lekeplass, osv. I tillegg til dette kartet har man tilhørende bestemmelser for bruk, vern og utformingen i kommunen, samt hvilke hensyn man må legge merke til.

Kommuneplanens samfunnsdel i Tjeldsund: sammen for hverandre

Slagordet til Tjeldsund er *sammen for hverandre* og er noe som også går igjen i visjonen for kommuneplanens samfunnsdel med: *Sammen skaper vi livskraftige samfunn som fremmer vekst, opplevelse og folkehelse.*

Samfunnet i Tjeldsund består av et spenn fra innbyggere, kommunen, næringsaktører, frivillige lag og foreninger, og andre offentlige organisasjoner. Hver av disse er viktige og har et ansvar i samfunnsutviklingen.

Dette har vi tatt med oss i arbeidet med utformingen av denne planen ved at medvirkning fra råd og utvalgt, samt kommunens innbyggere og næringsaktører har vært med på å forme innholdet. For å styrke det faglige innholdet har også ulike fagområder i kommunen bidratt i utformingen av mål og strategier.

Samarbeid mellom alle aktørene i Tjeldsund kommune vil være en viktig del av samfunnsutviklingen i årene fremover for å nå visjonen.

Tjeldsund mot 2034

Frem mot 2034 ønsker vi en bærekraftig utvikling av kommunen der vi har en variert boligsammensetning, kvalitative og gode kommunale tjenester, og et økt fokus på klima og miljø.

Tjeldsund kommune skal ta en aktiv posisjon i utviklingen i regionen og jobbe for å være en attraktiv kommune for lokalsamfunn og næringsliv. Tjeldsund kommune skal tilrettelegge for en bærekraftig landbruks- og reindriftsnæring.

Tjeldsund kommune skal oppleves som en trygg og god kommune å bo og leve i. Dette innebærer at vi skal ha et variert aktivitetstilbud og sosiale møteplasser. Tjeldsund skal være et inkluderende samfunn tilgjengelig for alle.

Bærekraftsmålene danner grunnlaget for arbeidet med denne planen.

OVERORDNEDE FØRINGER

Bærekraftsmålene

I *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023* ble [FNs 17 bærekraftsmål](#) innført som nytt rammeverk for planlegging.

Bærekraftsmålene deles inn i tre dimensjoner – miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft – og skal vise veg mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt. I vår samfunnsplan viser vi til hvilke bærekraftsmål som skal få særskilt fokus i denne planperioden og som skal bidra i møte med kommunens utfordringer samt bærekraftig utvikling av kommunen.

Folkehelseperspektiv

Folkehelseoversikten for Tjeldsund utgjør et viktig grunnlagsdokument ligger til grunn for Kommuneplanens samfunnsdel. Befolkningens helse og livskvalitet påvirkes av forhold som oppvekst, nærmiljø, skole, tilgang på arbeid, fysisk aktivitet og kosthold. Tjeldsund kommune skal ha særlig fokus på oppvekstvilkår til barn og unge.

Universell utforming

[Universell utforming](#) skal være tydeliggjort i kommunens planlegging og drift.

Leve hele Livet

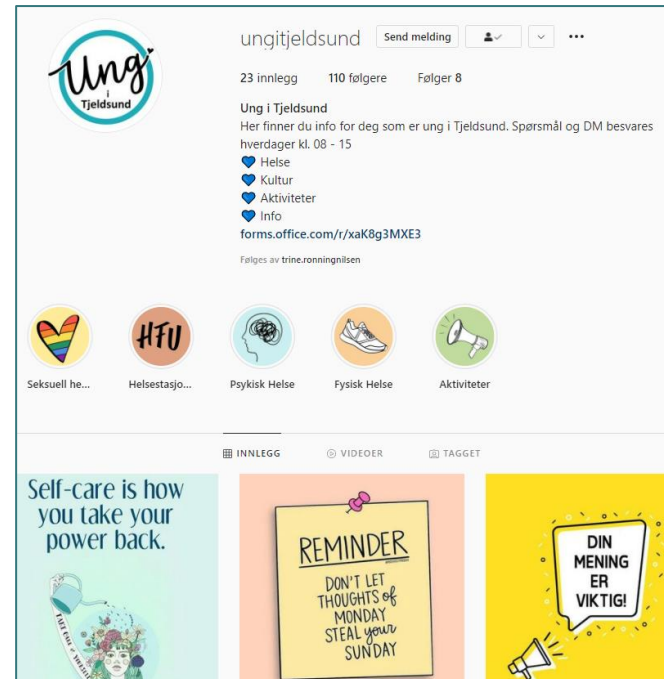
[Leve hele livet](#) er en kvalitetsreform som retter seg mot de eldre i samfunnet. Reformen skal forankres som et overordnet tema i samfunnsdelen og i videre i kommunens planverk.

Gjennomføringen av medvirkningen

Kommuneplanens samfunnsdel beskriver ønsket utvikling for fremtiden. Medvirkning fra kommunens innbyggere har vært et viktig bidrag i utformingen av planen. Målet med medvirkningen var å få innspill til planen fra innbyggerne i Tjeldsund.

I løpet av høsten 2021 ble det avholdt ulike former for innbyggermedvirkning:

- Digital spørreundersøkelse tilgjengelig for alle innbyggere ble gjennomført høsten 2021. Det kom inn 230 svar.
- Det ble gjennomført tre fysiske temamøter for innbyggerne: næring og kompetanse, folkehelse og livskvalitet, og attraktiv bostedskommune.
- Det ble tilrettelagt møter med barnefamilier og for representanter for samiske interesser.
- Kommuneplanleggerne møtte ungdomsskoleelever i forbindelse med Ungdomskonferansen.
- Det ble gjennomført spørreundersøkelse rettet mot ungdom i aldersgruppen 15-19 år. Det kom inn 30 svar.
- For å sikre medvirkning og politisk involvering har råd og utvalg fått orientering underveis og gitt mulighet til å komme med innspill.

Spørreundersøkelse/Jearahallan - kommuneplanens samfunnsdel i Tjeldsund 2021-2033

Denne spørreundersøkelsen gjennomføres i forbindelse med arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Vi ønsker nå å høre fra deg!

Dátjearahallan čadahuvvo suohkanplána servodatoasi barggu oktavuodas.

Mii háliidatgulahallat duinna!

HOVEDTREKKENE I INNSPILLENE FRA MEDVIRKNINGEN

Innbyggerne ønsker at kommunen:

- Legger til rette for bedre informasjonsflyt og dialog med innbyggerne
- Blir mer synlig utad og engasjert
- Blir mer veilednings- og løsningsorientert
- Styrke samferdsels- og kommunikasjonstilbudet: kollektivtransport, gang- og sykkelveier, trafiksikkerhet og vedlikehold
- Legger til rette for levende bygder med tilbud og muligheter
- Legger til rette for møteplasser og fritidstilbud tilpasset alder, funksjonsnivå og interesser
- Støtter lokalt engasjement
- Ser alle innbyggerne som en ressurs
- Legger til rette for et variert boligtilbud

Medvirkningsrapporten

For mer informasjon på gjennomføring og innspill fra medvirkningen kan man lese den tilhørende rapporten:

Status og utfordringer i Tjeldsund

- Ny sammenslått kommune fra 1.1.2020
- Del av forvaltningsområdet for samisk språk fra 1.7.2020.
- Demografisk utvikling – vi blir flere eldre og det fødes færre barn
- Frafall fra videregående skole og utenforskap
- Strammere økonomiske rammer for kommunen

For mer informasjon les videre i folkehelseoversikten og medvirkningsrapporten og tilhørende planprogram.

Hva skjer i regionen?

Det er stor aktivitet i Hålogalandsregionen med bla. utbygging av flystasjonen på Evenes, Norges brannskole på Fjelldal, Forsvarets base i Ramsund, nærings-satsinger på Rødskjær og E10 Hålogalandsveien. Samlet sett vil det utføres investeringer og satsninger for mange milliarder. Det stilles derfor store forventninger til kommunen som må tilrettelegge for boliger, næringsarealer, gode kommunale tjenester osv. Tjeldsund går en spennende framtid i møte og kommunen er klar til å ta aktivt del i utviklingen.

Bærekraft i Tjeldsund

FNs 17 bærekraftsmål skal ligge til grunn for samfunnsplanleggingen. I planarbeidet er det gjennomført en analyse av målene og definert hvordan kommunen kan bidra til måloppnåelse innenfor de ulike områdene. Alle bærekraftsmålene er viktig, men noen er mer viktige i den lokale konteksten, sett i sammenheng med vårt utfordringsbilde

Hvert av fokusområdene i samfunnsdelen rommer tre bærekraftsdimensjoner; miljø, økonomi og sosial bærekraft. Mål og strategier i planen skal bidra til måloppnåelse innenfor de ulike bærekraftsmål.

Samisk språk og kultur

Tjeldsund kommune er en del av forvaltningsområde for samisk språk. Dette innebærer at samisk og norsk er likestilte språk. Innbyggere har rett til å bli betjent og få svar på samisk når de henvender seg til kommunen. Innlemmelsen i forvaltningsområdet bidrar til at det samiske perspektivet blir styrket i kommunen jf. [ILO konvensjonen](#). Samiske interesser og medvirkning skal i henhold til Sameloven sikres gjennom [konsultasjoner](#).

OVERORDNET VISJON OG FOKUSOMRÅDER

Overordnet visjon og fokusområdene

Tjeldsunds visjon er:

«Sammen skaper vi livskraftige samfunn som fremmer vekst, opplevelse og folkehelse»

For å jobbe mot denne visjonen er det pekt ut tre fokusområder fram mot 2034:

- **Bærekraftig utvikling av Tjeldsund:** Utvikling av kommunen hvor folkehelse, opplevelse og vekst er en del av samfunnsutviklingen. Innenfor dette fokusområdet er det satt mål og strategier for hvordan Tjeldsund skal videreutvikles som attraktiv bostedskommune.
- **Næring og kompetanse:** Tjeldsund skal ta del i den utviklingen som skjer i regionen. Utviklingen vil gi ringvirkninger til hele Tjeldsundsamfunnet. Innenfor dette fokusområdet er det satt mål og strategier for hvordan vi skal bli attraktiv og konkurransedyktig.
- **Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund:** Alle skal være del av et fellesskap og ha tilgang på ulike tjenestetilbud. Innenfor fokusområdet er det satt mål og strategier for hvordan vi skal utvikle et inkluderende kommunesamfunn.

Tverrfaglig samarbeid

I prosessen ved utarbeidelse av samfunnsplanen har det vært viktig å arbeide sammen på tvers av fagområder. For å løse fremtidens utfordringer er tverrfaglig samarbeid en forutsetning. Interkommunalt samarbeid er også viktig for å ivareta tjenestetilbudet.

Samfunnsdelens oppbygging

Innenfor hvert fokusområde er det satt mål og strategier for ønsket samfunnsutvikling. Alle mål og strategier konkretiseres i en **handlingsplan**. I handlingsplanen skal alle tiltak prissettes og prioriteres, og kobles sammen med **økonomiplanen**. På denne måten vil samfunnsdelen med handlingsplan være et **styringsverktøy** for kommunen. Prioriteringen av tiltak skjer ut ifra kommunens økonomiske rammebetingelser.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING AV TJELDSUND

Mål

Tjeldsund har en variert boligsammensetning tilpasset ulike livsfaser

Tjeldsund gir kvalitative og gode tjenester i barnehager og skoler

Tjeldsund har gode nærmiljø som er tilgjengelig for alle

Strategi

- Strategisk arealplanlegging for å sikre et variert botilbud
- Stille krav til universell utforming i planarbeid
- Tilrettelegge for boligløsninger for yngre, eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Tilgjengelig informasjon om botilbud i kommunen

- Fokus på rekruttere og beholde fagkompetanse
- Sikre kompetanse innen samisk språk og kultur i skole og barnehage
- Fokus på inkludering, trivsel og kulturforståelse
- Følge opp trafikksikkerhetsplanen

- Fokus på universell utforming
- Sikre friluftsområder
- Oppgradere etablerte nærmiljøanlegg
- Et oppdatert planverk som sikrer kultur-, idrett- og friluftaktiviteter
- Hensynta tilstrekkelig areal til leke- og grøntområde i arealplanleggingen
- Trafikksikkerhetsarbeid

Mål

Tjeldsund tilbyr kvalitative og gode tjenester til innbyggerne

Tjeldsund har økt fokus på klima og miljø

Strategi

- Benytte kommunens digitale plattform for å sikre god informasjonsflyt
- Ha god internkontroll som sikrer åpenhet og kvalitet i tjenestene
- Rekruttere og beholde fagkompetanse
- Ansatte skal ha grunnleggende kunnskap og forståelse om samisk kultur
- Fokus på beredskap og samfunnssikkerhet
- Interkommunalt samarbeid
- Sikre drikkevann og avløp i henhold til lov og forskrifter
- Sørge for at kommunen har systemer som sikrer oppfølging og veiledning til innbyggere for å motvirke utenforskap

- Hensynta klimaendringer og klimatilpasning i planarbeidet
- Fremme kildesortering
- Redusere eget energiforbruk
- Legge til rette for gjenbruk
- Støtte lokalt miljømessig engasjement
- Ivareta naturen og dens ressurser og liv
- Legge til rette for utbygging av infrastruktur for ladning av elbiler
- Innkjøpsstrategi med fokus på miljøet og klimagassutslipp

Mål

Tjeldsund skal ta en aktiv posisjon i utviklingen i regionen og jobbe for å være en attraktiv kommune for lokalsamfunn og næringsliv

Tjeldsund skal tilrettelegge for en bærekraftig landbruks- og reindriftsnæring

Kommunesenteret Evenskjer er et attraktivt regionalt handels- og servicesenter

Strategi

- Tilrettelegge for at eksisterende næringsvirksomhet skal ha mulighet for utvikling
- Gi god veiledning og informasjon til nye næringsaktører og potensielle gründere
- God dialog med næringslivet
- Arealplanlegging skal sørge for at kommunen har tilgjengelig næringsareal
- Fokus på markedsføring og omdømmebygging
- Dialog og samarbeid med kommuner i regionen politisk og administrativt

- Føre arealregnskap for å kartlegge og holde oversikt over landbruksareal
- Dialog med næringene for å veilede og gi informasjon, samt for å avdekke behov og muligheter
- Gjennom arealplanlegging og dialog kartlegge og ivareta viktige områder for landbruks- og reindriftsnæringen
- Fokus på å tilrettelegge for at eksisterende landbruks- og reindriftsnæring skal ha mulighet for utvikling
- Ivareta jordvern i planleggingen
- Oppfordre til utarbeidelse av skogbruksplaner for å kartlegge og få oversikt over kommunens ressursgrunnlag
- Ivareta samisk kultur i planlegging for å styrke de samiske næringene
- Ivareta konsultasjonsplikten i henhold til Sameloven

- Jobbe for at Evenskjer som kommunesenter skal fungere som et attraktivt regionalt handels- og servicesenter
- Planlegge og tilrettelegge for flere tilbud innen handel og service for økt kundetilstrømming
- Arealplanlegging skal tilrettelegge for attraktive og sentrumsnære næringsarealer
- Fokus på universell utforming og et trafiksikkert Evenskjer sentrum
- Legge til rette for felles arena for idrett, kultur og næring

Mål

Det tilbys et variert aktivitetstilbud i Tjeldsund som fremmer opplevelse og folkehelse

Tjeldsund har sosiale møteplasser

Strategi

- Legge til rette for initiativ fra lag og foreninger, samt gi rådgivning og veiledning
- Legge til rette for utvikling av møteplasser, spesielt for barn og unge
- Universell utforming
- Legge til rette for gode rekreasjons- og naturområder som fremmer folkehelse
- Etablere et samlingssted for ungdom på Evenskjer fra hele kommunen

For alle

- Se på mulige løsninger for samferdsels- og kommunikasjonstilbudet: kollektivtransport, gang- og sykkelveier, samt snarveier og turstier
- Utvikle allerede etablerte møteplasser og legge til rette for nye
- Legge til rette for kulturelle møteplasser også på tvers av kommunegrenser
- Sikre god informasjon om tilbud i kommunen

Barn og ungdom

- Inkludere ungdom i utforming av møteplasser
- Kartlegge mulige transportløsninger som gjør det lettere for ungdom å delta på aktiviteter
- Fremme og kjentgjøre aktiviteter tilknyttet frisklivssentralen for ungdom og unge voksne

Eldre

- Involvere eldre som en ressurs for tilrettelegging av møteplasser
- Kartlegge mulige transportløsninger som gjør det lettere for ungdom å delta på aktiviteter

TRYGT OG GODT Å BO OG LEVE I TJELDSUND

Mål

Tjeldsund har kvalitative og gode helse og omsorgstjenester

Leve hele livet- reformen er integrert i tjenestetilbudet

Barn og unge har en trygge og gode oppvekstvilkår

Strategi

- Styrke hjemmebaserte tjenester slik at innbyggerne kan bo hjemme lengst mulig
- Ha tilstrekkelig dimensjonering av institusjonsplasser ut fra lokale forhold
- Sikre gode legetjenester til innbyggerne
- Rekruttere og beholde fagkompetanse
- Fokus på forebygging
- Fokus på ungdommer i forhold til forebygging og behandling av psykisk helse og rusproblemer.
- Ivareta det samiske perspektivet i helse og omsorgstjenesten
- Gi helsetjenester utfra vurdert behov

- Veilede for tilrettelegging av tilpasning av egen bolig tilpasset livssituasjon
- Legge til rette for bruk av velferdsteknologi som gjør at innbyggerne kan være selvstendig og i stand til å mestre hverdagen
- Tilrettelegge for møteplasser som sikrer et sosialt nettverk
- Veilede i forhold til kost og ernæring samt fysisk aktivitet

- Fokus på forebygging og tverrfaglig samarbeid
- Skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom skal være lett tilgjengelig
- Kvalitative og gode tjenester i barnehager og skoler
- Synlig og tilgjengelig barnevernstjeneste
- Varierte aktivitetstilbud og møteplasser
- Legge til rette for barn og unges medvirkning

Hva er en arealstrategi?

Arealstrategien er et viktig styringsverktøy og skal vise kommunens langsiktige mål og strategier for arealbruk.

Arealstrategien må være realistisk og ha en overordnet karakter. Den må også følge opp nasjonal politikk og relevante regionale planer.

Arealstrategien er særlig viktig som grunnlag for arbeidet med kommuneplanens arealdel, og vil gjøre arealdelen bedre tilpasset kommunens behov og utfordringer. Ved å løfte de strategiske avklaringene om framtidig arealutvikling og utbyggingsmønster til samfunnsdelen, kan kommunen slå fast en del overordnede rammer før arbeidet med arealdelen settes i gang. Dette vil gi kommunen bedre politisk styring over arealbruken, og gjøre planprosessen for arealdelen mer forutsigbar.

Arealstrategien er dermed et **retningsgivende** styringsverktøy, den er ikke juridisk bindende slik som kommuneplanens arealdel er.

Arealstrategi for Tjeldsund

Arealstrategi for Tjeldsund skal fremme livskraftige samfunn som fremmer vekst, opplevelse og folkehelse. For å oppnå dette ønsker vi å:

- Synliggjøre bærekraftsmålene i arealplanen
- Bruk av kunnskapsgrunnlag i arealplanleggingen, herunder arealregnskap
- Ivareta viktige områder for natur og friluftsliv, og sikre tilgjengelighet for allmennheten
- Forventede klimaendringer skal nøye vurderes og tas hensyn til i arealplanleggingen, og det skal planlegges for klimatilpasning

Viktige bærekraftsmål

Næring og industri:

- Evenskjer sentrum skal fungere som et attraktivt regionalt handels- og servicesenter for våre innbyggere og nabokommuner.
- Kommunen ønsker god dialog med næringsliv for å avdekke behov og stimulere til utvikling. Det skal være fokus på å tilrettelegge for at eksisterende næring skal ha mulighet for videreutvikling, samt ha ei positiv holdning til eventuelt nye næringsområder.
- Ny industri skal legges utenfor etablerte boligområder.

Landbruks- og reindriftsnæring

- Naturgrunnlaget for samiske næringer skal ivaretas i arealplanleggingen.
- Ivareta samisk språk, kultur og samfunnsliv i arealplanleggingen
- Kommunen skal bidra til aktiv forvaltning og tilrettelegging for økt aktivitet i skogbruket for å utnytte ressursene og for å bidra til et klimanøytralt landbruk, blant annet gjennom tilrettelegging for utarbeidelse av skogbruksplaner.
- Unngå hogst av skog som ikke er hogstmoden, da denne skogen vil gi et høyt karbonopptak fram mot hogstmodenhetsalder.
- Unngå nedbygging av dyrka og dyrkbar mark, og legge til rette for nydyrking.

Konsentrert og spredt boligbebyggelse

- Ved utvidelse av eksisterende boligfelt bør varierte boligtyper prioriteres, samt at det settes av arealer til møteplasser slik som grøntareal, lekeplasser eller nærmiljøanlegg.
- Spredt boligbygging bør skje langs vei og det åpnes opp for utvidelse av områder regulert til spredt boligbygging der dette er naturlig, og ikke kommer i konflikt med andre vesentlige hensyn eller interesser. Spredt boligbygging bør fortrinnsvis etableres innad områder der det allerede er etablert sosial og teknisk infrastruktur.
- For å styrke bosetting i bygdene skal man sørge for at det settes av tilstrekkelig areal for boligbygging.
- Legge til rette for nye boformer for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne med fokus på universell utforming og tilgjengelighet for alle.

Fritidsbebyggelse

- Ny fritidsbebyggelse etableres fortrinnsvis med utbygging i felt og fortetting av eksisterende områder der dette ikke kommer i konflikt med andre vesentlig hensyn og interesser.

Strandsoneforvaltning

- Offentlig vei kan fungere som en naturlig byggegrense innenfor 100-metersbeltet, men skal ikke gå på bekostning av uberørte områder.

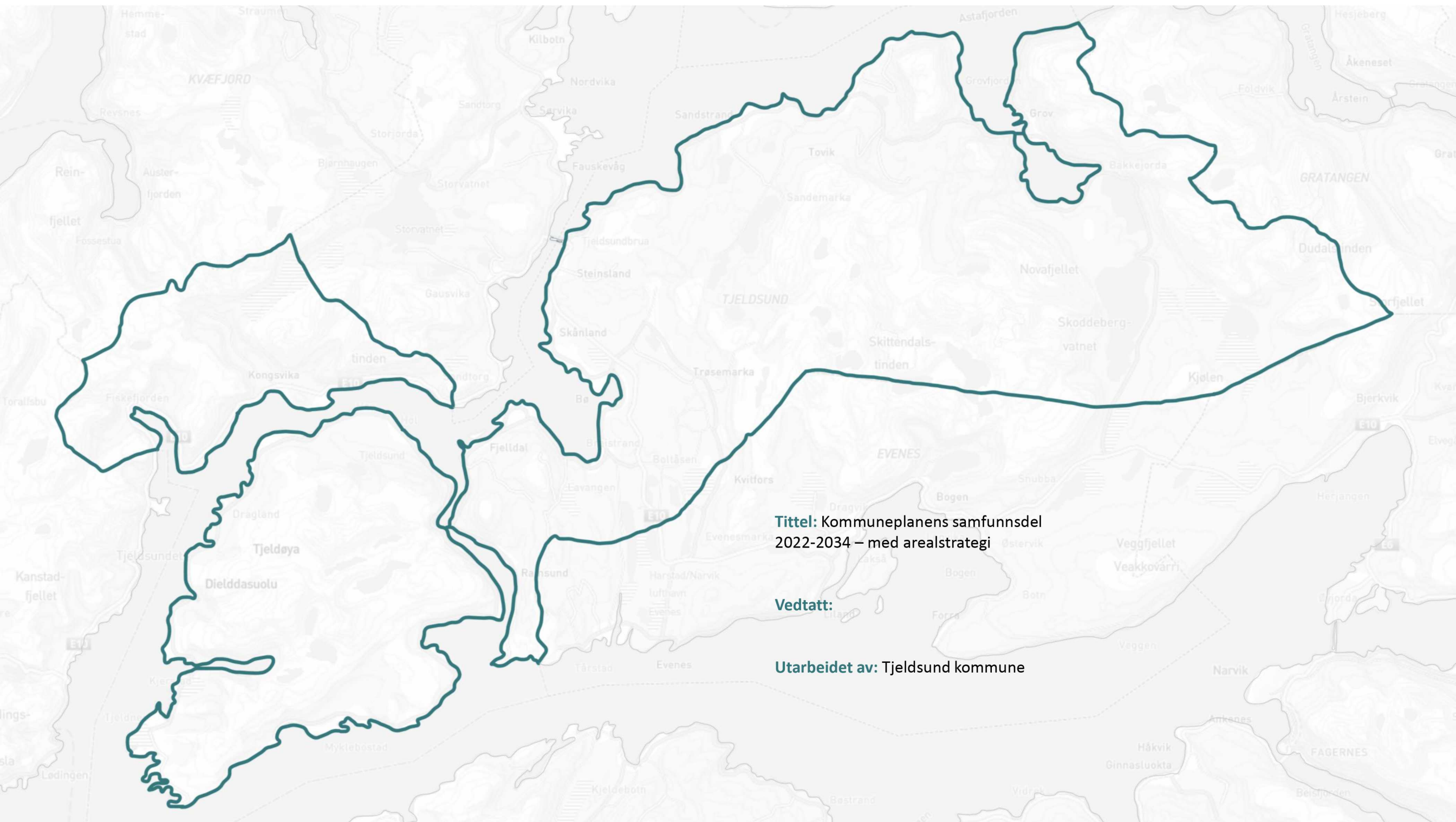

Dielddanuori
suohkan

Ollálahkii

Tjeldsund
kommune

Sammen for hverandre

Tittel: Kommuneplanens samfunnsdel
2022-2034 – med arealstrategi

Vedtatt:

Utarbeidet av: Tjeldsund kommune